Jak czytać mapę nieba?

dla każdego

Mapy policzone dla środka Polski (52° N, 19° E) – pasują w całym kraju. Godziny według zegarka.

1. Wybierz mapę pory roku i sprawdź godzinę pod tytułem. Niebo powoli się obraca – miesiąc później te same gwiazdy są w tym miejscu o 2 godziny wcześniej.

2. Stań twarzą na południe i trzymaj mapę przed sobą tak, żeby napis POŁUDNIE był na dole. Gdy odwrócisz się na północ – obróć mapę. Brzeg koła to horyzont, środek to punkt nad Twoją głową (zenit).

3. Dlaczego wschód jest po lewej? Mapa pokazuje niebo nad głową – tak jakbyś leżał(a) na plecach głową na północ. Wtedy wschód naprawdę jest po lewej stronie.

4. Daj oczom 15 minut. Oczy powoli przyzwyczajają się do ciemności. Używaj latarki z czerwonym światłem (albo zaklej latarkę czerwoną folią), żeby nie „oślepnąć" od nowa.

5. Planet nie ma na mapie. Planety wędrują po niebie. Jeśli widzisz bardzo jasną „gwiazdę", która prawie nie mruga, a nie ma jej na mapie – to pewnie Jowisz, Wenus, Saturn albo Mars.

6. Zacznij od Wielkiego Wozu. Widać go przez cały rok. Przedłuż odcinek między dwiema gwiazdami na końcu „skrzyni" około 5 razy – trafisz na Gwiazdę Polarną, która wskazuje północ.

- **duża kropka – jasna gwiazda (widać ją nawet w mieście)**
- **średnia kropka – gwiazda dobrze widoczna poza centrum miasta**
- **mała kropka – słaba gwiazda (potrzebne ciemne niebo)**
- **niebieskie linie i NAZWY – gwiazdozbiory warte odszukania w tej porze roku**
- *pomarańczowe napisy – nazwy jasnych gwiazd*

Niebo nad Polską – zima

15 stycznia o 21:00 · 15 grudnia o 23:00 · 15 lutego o 19:00

dla każdego

Imię: _____ **Data:** _____

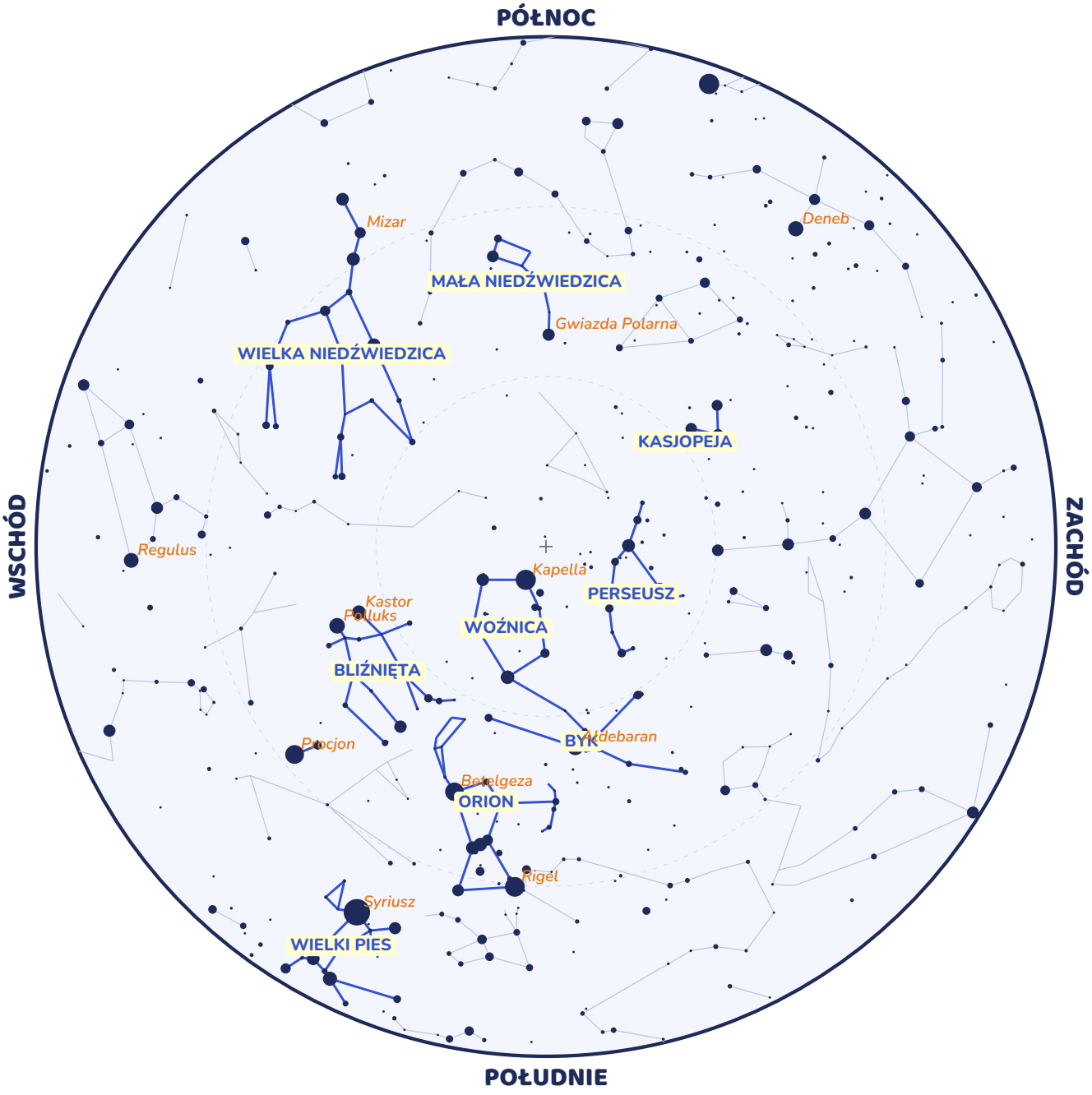

Zimą króluje Orion – szukaj trzech gwiazd w rzędzie (pas Oriona). Pas wskazuje w dół, na Syriusza – najjaśniejszą gwiazdę nocnego nieba – a w górę, na Aldebarana w Byku i gromadkę Plejad.

Niebo nad Polską – wiosna

15 kwietnia o 22:00 · 15 marca o 23:00 · 15 maja o 20:00

dla każdego

Imię: _____ **Data:** _____

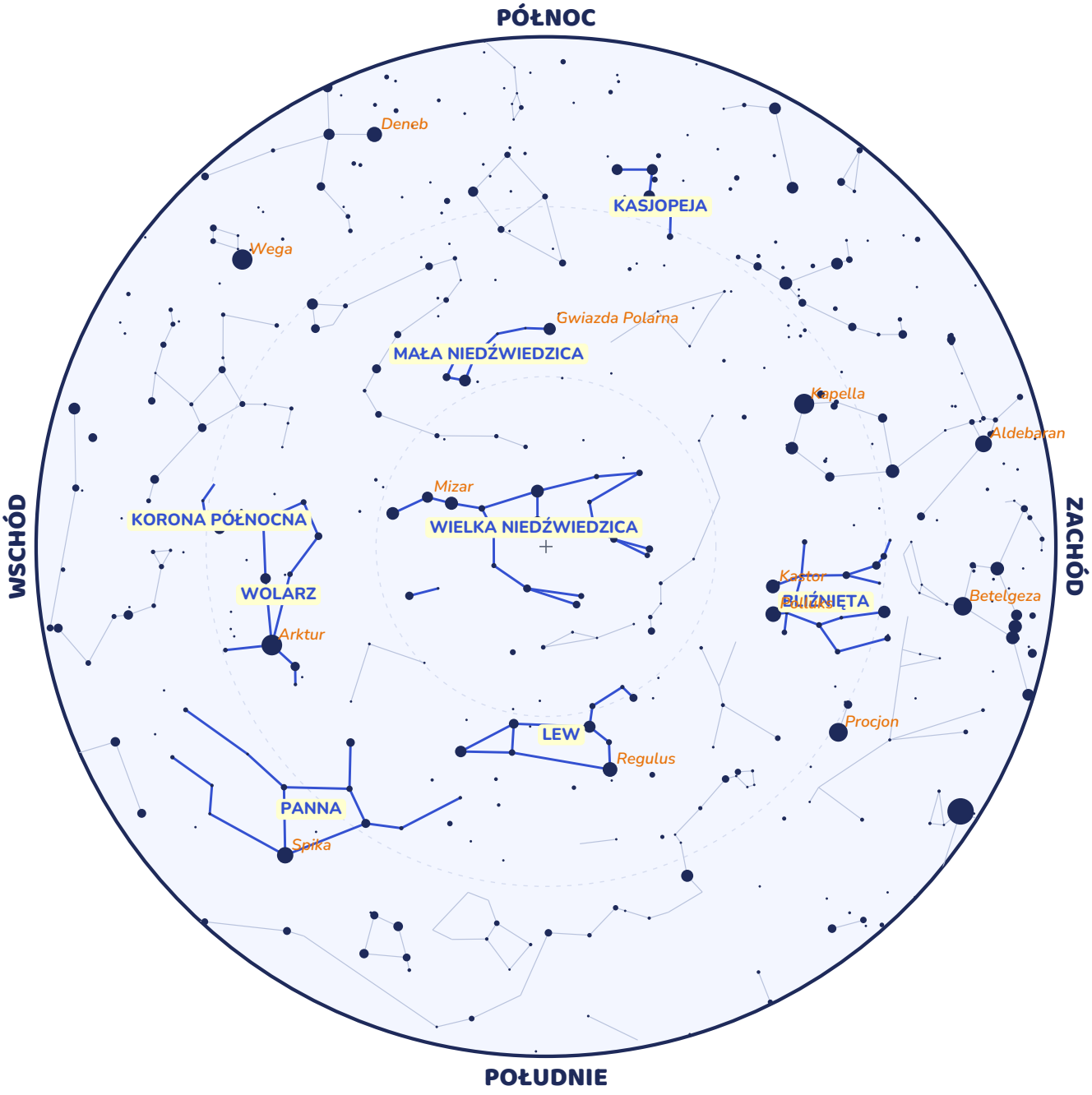

Wiosną Wielki Wóz jest wysoko nad głową. Przedłuż łuk jego dyszla – trafisz do pomarańczowego Arktura w Wolarzu, a dalej do Spiki w Pannie. Na południu świeci Lew z jasnym Regulusem.

Niebo nad Polską – lato

15 lipca o 23:00 · 15 czerwca o 1:00 w nocy · 15 sierpnia o 21:00

dla każdego

Imię: _____ **Data:** _____

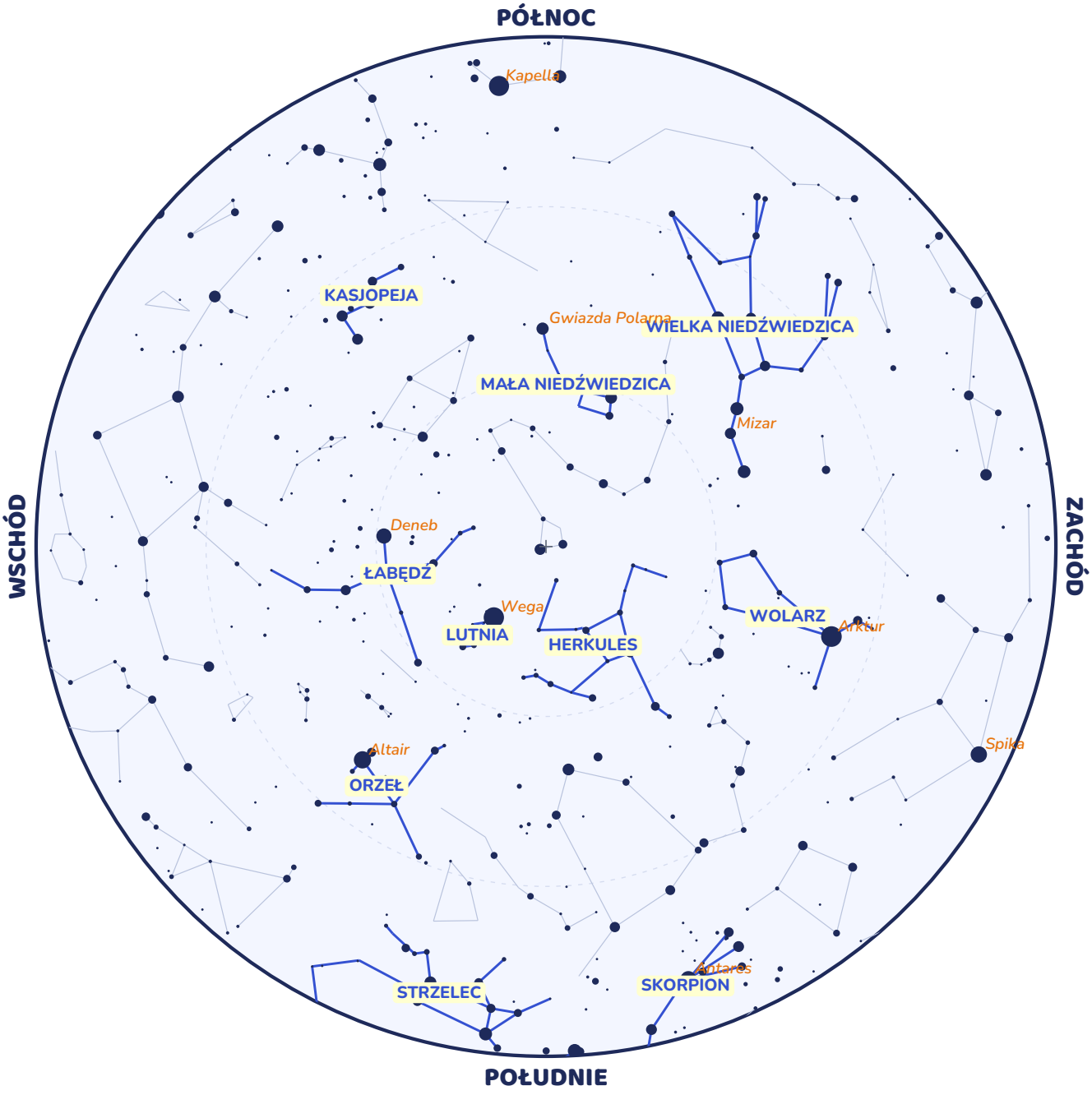

Latem szukaj Trójkąta Letniego: Wega (Lutnia), Deneb (Łabędź) i Altair (Orzeł). Przez Łabędzia ciągnie się Droga Mleczna – najlepiej widać ją z dala od miejskich świateł.

Niebo nad Polską – jesień

15 października o 22:00 · 15 września o 24:00 · 15 listopada o 19:00

dla każdego

Imię: _____ **Data:** _____

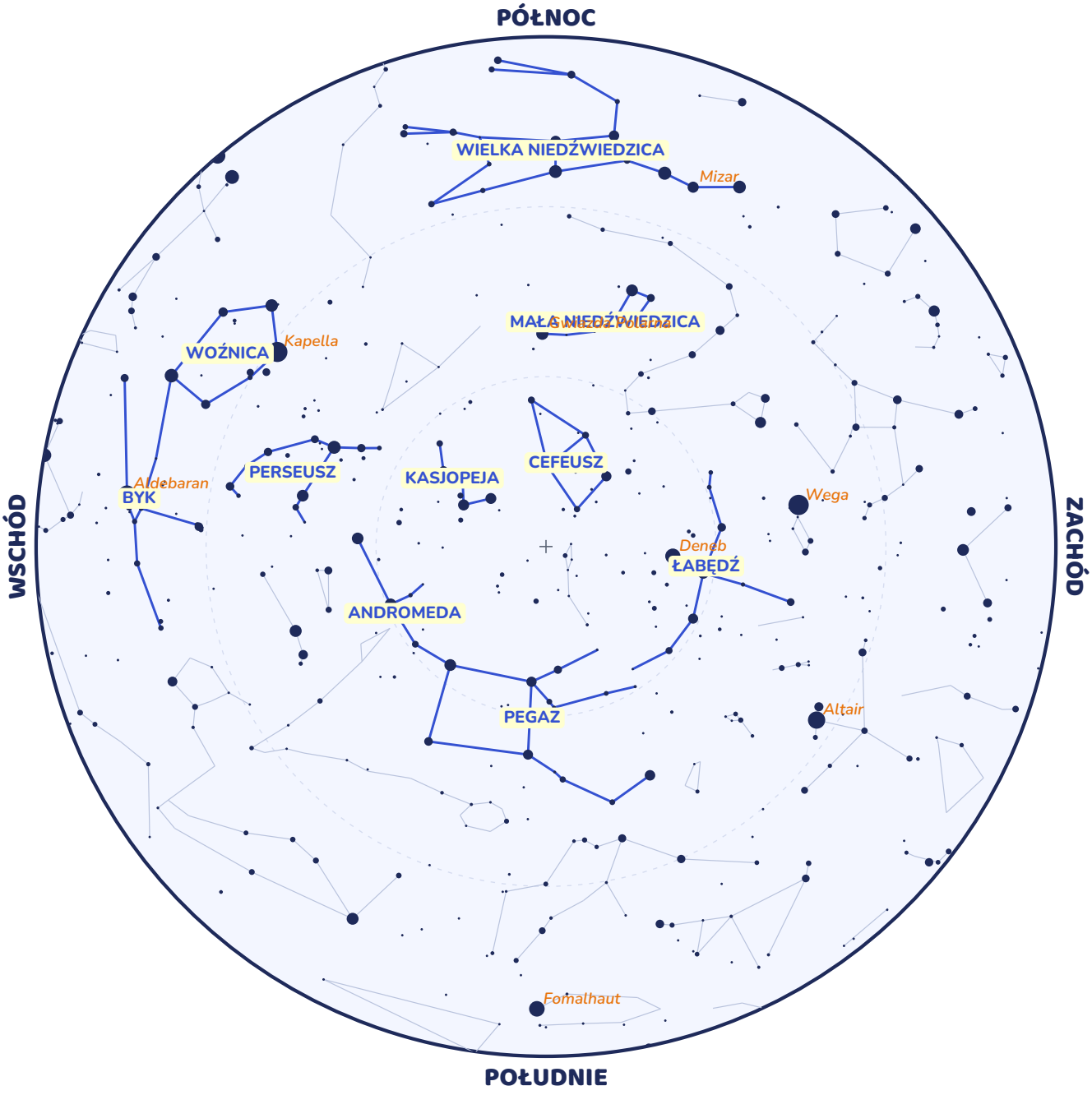

Jesienią wysoko świeci Kasjopeja w kształcie litery W i Wielki Kwadrat Pegaza. Obok, w Andromedzie, przez lornetkę zobaczysz mglistą smużkę – to Galaktyka Andromedy, odległa o 2,5 mln lat świetlnych.